

**BIRÓCZKY-SZABÓ A. – CZENE-POLGÁR V. – ERDŐS Á. –
MAGASVÁRI A. – ZSÁMBOKINÉ FICSKOVSKY Á.**

HATÁRTALAN EURÓPA 2025

**Magyar Rendészettudományi Társaság
Határrendészeti Tagozat – Vám- és Pénzügyőri Tagozat**

Pajor Andrea*: Elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás az adóigazgatási eljárásban

Absztrakt

2025. július 1-jétől sor került a „távmeghallgatás” bevezetésére az adóigazgatási eljárásban is. Az új jogintézmény hivatalos elnevezése: elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás.

Jelen tanulmányban bemutatom a bevezetés előzményeit más eljárásjogi területeken és ismertetem az adóigazgatási eljárás vonatkozó szabályait.

Kulcsszavak: távmeghallgatás, telekommunikációs eszköz, adóigazgatási eljárás, elektronikus hírközlő hálózat

Abstract

From July 1, 2025, “remote hearing” was introduced into the tax administration procedure. The official name of the new legal institution is: hearing via electronic communications network.

In this study, I present the antecedents of the introduction in other areas of procedural law and describe the relevant rules of the tax administration procedure.

Keywords: remote listening, telecommunications device, tax administration, electronic communications network

Bevezetés

Az infokommunikációs technológia gyorsan és alapvetően változott meg az elmúlt években, lehetővé vált több milliárd ember számára az információhoz való könnyű hozzáférés, a felhasználók elfogadják az új technológiákat, a kormányok, kormányzati szervek pedig világszerte alkalmazzák az üzleti életben már bevált gyakorlatokat.

A magyar fejlesztési terv legrészletesebb kimunkálását a 2014-2020 között érvényes Nemzeti Infokommunikációs Stratégia tartalmazta, amelyet a Digitális Jólét Program egészít ki. A stratégia négy pillérre támaszkodik: digitális infrastruktúra, digitális kompetenciák, digitális gazdaság, digitális állam. A digitális állam pillérnek is több akciópontja van. A ciklus végéhez közeledve a stratégiai programok jelentős részében komoly előrelépés történt, nem véletlen, hogy a Kormány 2018. január 1-jétől hirdette meg a teljes digitális átállást a közigazgatásban. A fejlesztések jelentős része a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (NISZ) részvételével történt. A NISZ honlapja felsorolja azon projektek állását, amelyek az intézkedési tervben megfogalmazódtak. Ezek között találjuk az „Elektronikus megoldás az eltérő földrajzi helyszíneken történő közigazgatási ügyintézés munkaszervezésének és kommunikációjának fejlesztésére” című projektet (Krasznay, 2020).

A megvalósítást illetően a Belügyminisztérium 2017-ben a közigazgatás modernizációja keretében elindította a VIKI projektet, amelynek célja egy központosított videókonferencia-platform megvalósítása volt. A projektszerződést 2017. november 13-án írták alá a NISZ Zrt.-

* Dr. Pajor Andrea, mesteroktató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Vám- és PénzügyőrnTanszék <https://orcid.org/0000-0003-4754-3654>, pajor.andrea@uni-nke.hu

vel. A projekt első szakaszában a bíróságokon, a büntetés-végrehajtási intézetekben, a Miniszterelnökségen, a kormányhivatalokban, a kormányablakokban és a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal épületeiben létesültek videokonferencia-helyiségek (Pető-Czékman, 2022). Az országos videokonferencia-rendszer két fő egységből áll: az üzemeltetéséhez szükséges, rugalmasan bővíthető videokommunikációs központból, mely a Kormányzati Adatközpontban helyezkedik el, valamint a végpontokból. A megoldás megfelel a legszigorúbb biztonsági előírásoknak is, a videokonferencia jelfolyam az átviteli hálózat teljes szakaszán titkosított. A rendszert úgynevezett végponti kódolással alakították ki, így az üzemeltető NISZ munkatársak sem láthatják a kódolt felvételeket, kizárólag az ügyben illetékes, arra jogosult hatósági személyek. Ezzel együtt a konferencia szervezői portálon, és a tárgyalótermi panelel kialakított bejelentkezési protokoll biztosítja, hogy csak a jogosultak szervezhessenek konferenciát, illetve vegyenek részt azokon (Új mérőföldkőhöz érkezett a digitalizáció az országos videokonferencia-rendszerrel - digitalismegujulas.kormany.hu).

Gyakorlati működését úgy kell elképzelni, hogy ha pl. egy távol élő tanút szeretne kihallgatni a bíróság, akkor megkeresi a rendszerben a tanú lakóhelyéhez legközelebb lévő, távmeghallgató szobával rendelkező hatóságot, és oda idézi meg a tanút, míg a tárgyalás tényleges helyszíne azon a bíróságon van, ahol az alapul szolgáló ügy folyik. A két terem egy zárt, védett rendszeren keresztül összekapcsolják, így élő kép- és hangközvetítéssel kommunikálnak a felek. Az elektronikus telekommunikációs eszköz alkalmazása esetén tehát az eljárási cselekmény valójában két helyszínen zajlik, az eljárási cselekmény hatóság által meghatározott helyszínén és a távmeghallgatás alkalmazásával közvetlenül érintett személy aktuális tartózkodási helyeként szolgáló másik helyszínen, helyiségben (Nagy, 2019). Nagy előnye, hogy így egy-egy tanúnak nem kell nagy távolságra elutaznia, ezzel időt, pénzt és energiát spórol meg az ügyfél és a bíróság is.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (Eüsztv.) módosítása nyomán 2018. január 1-jétől kezdődően a közigazgatási hatóságok valamennyi ügyben kötelesek az elektronikus kapcsolattartást biztosítani az ügyfelek számára. Ez jelentősen hatott a közigazgatási szervek, így a NAV informatikai fejlesztéseire is, megvalósultak az elektronikus kapcsolattartás csatornái a hatóságok és az ügyfelek között, ennek minden technikai, informatikai eszközével, feltételrendszerével együtt. A Covid járvány időszakában már jelentős segítség volt ennek a technikai feltételrendszernek a megléte, így a járványügyi helyzet időszakában irányadó rendkívüli jogalkotás kényszerűségből ugyan, de igénybe vette a széles körben elterjedt digitális csatornákat. A jogalkalmazóktól érkező visszajelzések arra mutattak rá, hogy nemcsak a veszélyhelyzetben lenne szükség ezeknek az eszközöknek az igénybevételére (Gyarmathy, 2025).

Az európai országok jelentős részében már a koronavírus-járványt megelőzően, eltérő módon és mértékben ugyan, de a polgári és a büntető eljárásjogok is ismerték, illetve lehetővé tették a bírósági tárgyalások egyes eljárási cselekményeinek elvégzésére az online eszközök alkalmazását, a szabályozás azonban több helyen számos vita tárgyát képezte. Például Olaszországban a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyek nagy száma miatt már az 1990-es évektől – elsősorban a hatékonyabb tanúvédelem érdekében – alkalmazták a videokonferencia útján történő meghallgatásokat. Németországban 1998-tól és Ausztriában 2005-től büntetőügyekben szintén lehetővé vált a tanúk online meghallgatása, majd a polgári eljárásokban a tanúk, a szakértők és a jogi képviselők online részvétele is, de a gyakorlatban mégsem volt jellemző az alkalmazása.

Belgiumban 2002-ben a büntetőeljárási törvény bizonyos feltételek mellett lehetővé tette a tanúk és a szakértők online meghallgatását, majd a belga Alkotmánybíróság megsemmisített egy 2016-os törvényjavaslatot, amely általánosan bevezette volna a videokonferencia használatát a bírósági eljárásokban. Svédországban és Finnországban a büntetőeljárásokban 2003-tól ismert volt a távmeghallgatás intézménye, azonban még a koronavírus-járványt megelőzően, 2019-ben már a polgári eljárásokban is lehetővé vált – legalábbis jogszabályi szinten – a felek részvétele online

módon, költséghatékonysági és tanúvédelmi okokból. Litvániában szintén a járványhelyzetet megelőzően is széles körben lehetőség volt az online eszközök alkalmazására a büntető, a polgári és a közigazgatási eljárásokban egyaránt (Madarasi, 2022).

Magyarországon a büntetőeljárásokban a régi Be. (1998. évi XIX. törvény) 2003. július 1-jétől hatályos módosítása tette lehetővé tárgyalás tartását zártcélú távközlő hálózat útján. A jogintézmény bevezetését a technikai fejlődés tette lehetővé, ami egyrészt költség- és időkímélő megoldást hozott az eljáró bíróság számára, másrészt - mivel lehetővé tette, hogy a tanú ne a tárgyalóteremben, a vádlott jelenlétében tegyen vallomást -, fontos tanúvédelmi jelentősége is volt (Szabó, 2009). Bevezetésekor tehát elsősorban tanúvédelmi eszközként funkcionált, tekintve, hogy elsősorban a tanú és csak kivételes esetben a terhelt kihallgatásánál volt alkalmazható. További bizonyítási cselekményeket ebben a formában nem lehetett elvégezni.

Tekintettel arra, hogy a zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás szabályainak bevezetésekor fennálló körülmények jelentősen megváltoztak, a szükséges informatikai eszközök egyre szélesebb körben rendelkezésre álltak, az eljárási cselekmények ilyen módon való lefolytatása elől fokozatosan elhárultak az akadályok (Róth, 2020).

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) több ponton is változást hozott a jogintézménnyel összefüggésben: az elnevezésbeli változáson túlmenően (telekommunikációs eszköz használata címmel jelenik meg a jogintézmény a Be. XX. fejezetében) a szabályozás keretei is kitágultak. Jelenleg már nem csupán a tanú, illetve a terhelt meghallgatása vonatkozásában kerülhet sor a telekommunikációs eszköz használatára, hanem alkalmazható a szakértők, tolmácsok esetében is. Az eljárási cselekmény nem korlátozódik a bírósági szakra, illetve a kihallgatásra, hanem a büntető eljárás bármely szakaszában és valamennyi eljárási cselekménynél alkalmazható. A jogintézmény eredeti tanúvédelmi funkciója helyébe az eljárási cselekményeken való jelenlét biztosításának kívánalma került (Juhász, 2019).

A Be. hatályos szabályai szerint telekommunikációs eszköz használata esetén az eljárási cselekmény kitűzött, illetve az ügyészség, nyomozó hatóság által megjelölt helyszíne és az ettől eltérő helyszín (elkülönített helyszín) között az összeköttetés közvetlenségét és kölcsönösségét kép- és hangfelvétel, vagy folyamatos hangfelvétel továbbítása biztosítja. Folyamatos hangfelvétel továbbítása kizárólag a tanú kihallgatása, a tolmács jelenlétének biztosítása, illetve a nyomozás során a szakértő meghallgatása és a terhelt kihallgatása céljából alkalmazható [Be. 120. §].

A tárgyalás lebonyolítására alkalmas videokonferencia végponti eszközök büntetésvégrehajtási intézetekbe történő telepítése által lehetőség nyílt a fogvatartottak távmeghallgatására is. Az országban először az Egri Törvényszék épületében építették ki, majd 2018. május 24-én szimulált tárgyaláson mutatták be az eszköz működését. A következő napon megtörtént a távmeghallgatási rendszer első éles használata, melyet egy feltételes szabadságra bocsátás tárgyában indult büntetés-végrehajtási ügyben alkalmaztak. A büntetésvégrehajtási bíró a Heves Megyei Büntetésvégrehajtási Intézettel kialakított kép- és hangkapcsolat létesítését követően hallgatta meg a büntetésvégrehajtási intézetben tartózkodó elítéltet.

A módszer büntetésvégrehajtási szervezeten belül történő alkalmazása kapcsán kiemelő, hogy hozzájárul a fogvatartás biztonságának és rendjének fenntartásához is, tekintve, hogy a büntetésvégrehajtási intézetekből a vádlottakat nem kell előállító felügyelők kíséretében a tárgyalás helyszínére szállítani, ezáltal a biztonsági kockázat csökkenése mellett a szállítással, kíséréssel járó költségek csökkenése is megjelenik (Bogotyán, 2018). Egyes szerzők szerint a távmeghallgatás jogintézményének legnagyobb haszonélvezője a büntetés-végrehajtási szervezet, hiszen a tárgyalásra történő előállítások száma hosszú távon jelentősen csökken (Pecsenye, 2021).

A büntetőeljárás gyakorlatban jelenleg leginkább a különleges bánásmódot igénylő személyt érintő eljárási cselekményeknél, a fogva tartott személy kihallgatásánál, a tanú vagy a személyi védelem alatt álló vagy védelmi programban részt vevő vádlott jelenlétét igénylő eljárási cselekménynél, vagy a nyomozási bírói eljárásnál (a személyes szabadságot érintő kényszerintézkedések fenntartása és kiterjesztése tárgyában tartott ülés keretében) alkalmazzák (Gerencsér, 2023).

A szabálysértési törvény is lehetővé teszi a telekommunikációs eszköz útján történő meghallgatást. A vonatkozó rendelkezés így szól a törvényben: a bíróság hivatalból vagy az eljárási cselekményen jelenlétre kötelezett vagy jogosult személy által előterjesztett indítványra – a technikai feltételek rendelkezésre állása esetén – elrendelheti az elkövető telekommunikációs eszköz útján történő meghallgatását [2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről 126/B. §].

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) biztosítja a bíróság számára, hogy amennyiben a bizonyításfelvétel során a fél és más perbeli személy, a tanú, valamint a szakértő meghallgatása szükséges, a meghallgatást elektronikus hírközlő hálózat útján is foganatosíthatja, továbbá szemle lefolytatását is elrendelheti elektronikus hírközlő hálózat útján.

A Pp. XLVII. fejezete részletezi a szabályokat, melyek közül kiemelendő, hogy a bíróság akkor rendeli el (a fél indítványára vagy hivatalból) a meghallgatást elektronikus hírközlő hálózat útján, ha az célszerűnek látszik, különösen, ha az eljárás lefolytatását meggyorsítja, vagy ha a meghallgatás a tárgyalás, illetve a személyes meghallgatás kitűzött helyszínén jelentős nehézséggel vagy aránytalanul nagy költségdöntéssel járna, illetve, ha ezt a tanú személyes védelme indokolja. A Pp. kommentárjából is azt a következtetést lehet levonni, hogy a digitális úton történő bizonyításfelvétel szabályai a digitális utat nem a hagyományos értelemben vett bírósági tárgyalás alternatívájaként kezelik, hanem alkalmazását valamilyen különleges indok fennálltához kötik (Németh, 2021).

A távmeghallgatás részletszabályait a polgári eljárásban a tárgyalás, a meghallgatás elektronikus hírközlő hálózat útján történő megtartásáról szóló 19/2017. (XII. 21.) IM rendelet tartalmazza. Itt találunk rendelkezéseket a távmeghallgatás céljára elkülönített helyiség technikai berendezéseinek és azok elhelyezésének kérdéseiről, a kezelő személyek feladatairól (Bubori et al, 2021).

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 29.§-a Elektronikus technológiák és eszközök alkalmazása cím alatt kimondja, hogy az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait kell megfelelően alkalmazni. Az elektronikus hírközlő hálózat igénybevétele a polgári perrendtartás szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy ha az elektronikus hírközlő hálózat útján meghallgatásra kerül személynek a személyazonossága igazolására alkalmas hatósági igazolványa vagy tartózkodásra jogosító okmánya nincs, a tárgyalás kitűzött helyszínén tartózkodó elnök és a személyes meghallgatást lefolytató bíró a meghallgatás kezdetén és a meghallgatás befejezésekor rögzíti az elektronikus hírközlő hálózat útján meghallgatásra kerülő személy személyazonosságának igazolása érdekében közölt nevét, születési helyét, születési idejét és anyja nevét. A személyazonosítás részeként a közölt adatokat a bíróság összeveti a megelőző eljárásban közölt adatokkal.

A jogintézmény jelentőségét mutatja, hogy a bíróságok 2019. I. félévében összesen 2388 távmeghallgatást tartottak, ezekből 1913 büntetés-végrehajtási intézetből, 399 bírósági tárgyalóteremből, 36 pedig külföldi helyszínről történt. A távmeghallgatások száma növekvő tendenciát mutat, 2020. I. félévében már 8246 távmeghallgatást tartottak a bírák a polgári és a büntetőeljárások során (Kékedi, 2020).

A közigazgatási eljárások területén az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) viszonylag új szabálya alapján – 2022. november 1-től – személyes kapcsolattartásnak minősül az összeköttetés közvetlenségét, kölcsönösségét, folyamatos kép- és hangkapcsolatot biztosító telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás is, ha ez a fajta kapcsolattartás az adott eljárási cselekmény lefolytatására alkalmas [(Ákr. 26. § (1) bekezdés b) pontja]. Így például lehetőség nyílik akár nyilatkozattételre is a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő telekommunikációs eszköz útján (Jónás, 2024).

A modern kormányzati digitális felületek és szolgáltatások létrehozása érdekében a 2024. július 1-jétől hatályos, a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) nevesíti a digitális térben történő ügyintézés és szolgáltatások nyújtását, továbbá a digitális szolgáltatások nyújtására kötelezett szervezeteket az alábbiak szerint:

Digitális szolgáltatás nyújtására köteles szerv:

- a) az államigazgatási szerv,
- b) a helyi önkormányzat,
- c) a törvény vagy kormányrendelet által közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására feljogosított egyéb jogalany,
- d) az Országos Bírósági Hivatal és a bíróság,
- e) az alapvető jogok biztosa,
- f) az ügyészség,
- g) a közjegyző,
- h) a bírósági végrehajtó és az önálló bírósági végrehajtó iroda,
- i) a hegyközségek kivételével a köztestület, valamint
- j) a törvénnyel vagy kormányrendelettel az e törvény szerinti digitális szolgáltatás nyújtására kötelezett közfeladatot ellátó vagy közszolgáltatást nyújtó jogalany.

A digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló 321/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet pedig a részletes szabályokat fogalmazza meg a Dáptv. szerinti digitális szolgáltatások nyújtására és igénybevételére, valamint a digitális szolgáltatást biztosító szervezetekre és a felhasználókra, a támogató szolgáltatások nyújtóira kiterjedően.

Ilyen előzmények után került sor a 2024. évi adócsomagban, azaz az egyes adótörvények módosításáról szóló 2024. évi LV. törvényben az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény (Air.) módosítására, majd a Nemzeti Adó- és Vámhivatal tevékenységével, valamint egyes adózással összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 78/2025. (IV. 17.) Korm. rendelettel az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet (Adóig. vhr.) módosítására.

Hogyan is néznek ki a konkrét szabályok?

Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2024. évi LV. törvény 146. §-a mondja ki, hogy az Air. kiegészül a 34/A. alcímmel, mely az „Elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás” szabályait taglalja.

Általános szabályként rögzíti, hogy az állami adó- és vámhatóság **hivatalból elrendelheti**, hogy az idézett személy személyes meghallgatására elektronikus hírközlő hálózat útján kerüljön sor, különösen akkor, ha a személyes meghallgatásra megjelölt hely a meghallgatást elrendelő adóhatóság illetékességi területén kívül esik.

Az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatásra az állami adó- és vámhatóság által biztosított, az elektronikus hírközlő hálózat útján történő **meghallgatásra kialakított elkülönített hivatali helyiségben** kerül sor.

Az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás során az idézett személy személyes meghallgatásának helyszínét biztosító adóhatóság által e célra elkülönített hivatali helyiség és a meghallgatást elrendelő adóhatóság e célra elkülönített hivatali helyisége között **az összeköttetés közvetlenségét a mozgóképet és a hangot egyidejűleg továbbító eszköz** (a továbbiakban: kamera) **biztosítja.**

Az elektronikus hírközlő hálózat útján meghallgatásra kerülő személynek a személyes meghallgatásra megjelölt helyen kell megjelenennie és a meghallgatás ideje alatt jelen kell lennie.

Rögzíti azt is a jogszabály, hogy az elektronikus hírközlő hálózat útján meghallgatásra kerülő személyen kívül, a **személyes meghallgatásra megjelölt helyszínen** az e célra elkülönített hivatali helyiségben még kik lehetnek jelen:

- a) az, akinek jelenlétét az elektronikus hírközlési hálózat útján meghallgatásra kerülő személyhez kapcsolódóan a meghallgatáson jogszabály lehetővé vagy kötelezővé teszi,
- b) a meghallgatás helyszínét biztosító adóhatóság személyes meghallgatás lefolytatásában közreműködni jogosult foglalkoztatottja (a továbbiakban: közreműködő),
- c) az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatáshoz szükséges technikai eszközök működését biztosító, kezelő személy (a továbbiakban: kezelő személy).

Ezzel egyidejűleg **a meghallgatást elrendelő adóhatóság helyszínen** az elkülönített hivatali helyiségben az adott ügyben az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás lefolytatására jogosult foglalkoztatott, és a kezelő személy lehet jelen.

A **meghallgatást elrendelő adóhatóság** – szükség esetén a közreműködő igénybevételével – **állapítja meg** az elektronikus hírközlő hálózat útján meghallgatásra kerülő személy és a meghallgatásra kerülő személyhez kapcsolódóan jelen lévő személy **személyazonosságát**, továbbá azt, hogy a meghallgatásra kerülő személy eljárási jogainak gyakorlásában nincs korlátozva.

A személyazonosság igazolása az érintett által a személyazonosságának igazolása érdekében rendelkezésre bocsátott adatai alapján és a személyazonosságának igazolására alkalmas hatósági igazolvány (vagy tartózkodásra jogosító okmány) **kamera közvetítésével történő bemutatásával történik.**

A **meghallgatás lefolytatásában részt vevő személy és a közreműködő** szintén köteles az állami adó- és vámhatósághoz való tartozását (állami adó- és vámhatóságnál fennálló jogviszonyát) igazolni, ez a **szolgálati igazolvány kamera közvetítésével történő bemutatásával történik.**

A meghallgatás módja tekintetében a törvény rögzíti: a meghallgatás során folyamatosan biztosítani kell, hogy a meghallgatást elrendelő adóhatóság helyszínen jelen lévők láthassák és hallhassák a személyes meghallgatásra megjelölt hivatali helyiségben tartózkodó személyeket, illetve a személyes meghallgatásra megjelölt hivatali helyiségben jelen lévők láthassák és hallhassák a meghallgatást elrendelő adóhatóság hivatali helyiségében tartózkodó személyeket.

A meghallgatásról **jegyzőkönyvet kell felvenni**, amelynek ki kell terjednie az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás lefolytatása körülményeinek, valamint a meghallgatásra kialakított hivatali helyiségben jelen lévő személyek azonosításához szükséges adatok rögzítésére is.

Az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatásról készült jegyzőkönyv aláírásának minősül, ha az elektronikus hírközlő hálózat útján meghallgatásra kerülő személy, valamint a

meghallgatásra kerülő személyhez kapcsolódóan jelen lévő valamennyi személy a meghallgatásról készült jegyzőkönyvet, annak megismerését követően **szóbeli nyilatkozatával jóváhagyja**. A jegyzőkönyvet **a meghallgatást elrendelő adóhatóság foglalkoztatottja legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírásával és minősített időbélyegzővel hitelesíti**.

Az ily módon elkészült jegyzőkönyvet a meghallgatott személy részére haladéktalanul kézbesíteni kell.

Előzőekkel összefüggésben az egyes adótörvények módosításáról szóló 2024. évi LV. törvény az Air. 54. §-át is kiegészítette. Az új meghallgatási forma esetében az Air. 54.§ (4) bekezdése 2025. július 1-jétől tartalmazza, hogy ha a személyes meghallgatásra a 34/A. alcímben foglaltak szerint elektronikus hírközlő hálózat útján kerül sor, az **idézés tartalmazza az e tényre történő utalást**.

Röviden összefoglalva: az adóigazgatási rendtartásban foglalt eljárási szabályok kiegészültek az elektronikus hírközlő hálózat (kamera) útján történő meghallgatás lehetőségével. A NAV hivatalból elrendelheti, hogy az idézett személy személyes meghallgatására elektronikus hírközlő hálózat útján kerüljön sor, különösen akkor, ha a személyes meghallgatásra megjelölt hely a meghallgatást elrendelő adóhatóság illetékességi területén kívülre esik.

A meghallgatásra egy elkülönített hivatali helyiséget kell biztosítani. Az érintett személynek a személyes meghallgatásra megjelölt helyen kell megjelennie és a meghallgatás ideje alatt ott jelen kell lennie. Az érintett személy személyazonosságának igazolása - a meghallgatást elrendelő adóhatóság felé - személyazonosító igazolványa kamerán keresztül történő bemutatásával történik.

A törvényi rendelkezések végrehajtásának részletszabályait a Nemzeti Adó- és Vámhivatal tevékenységével, valamint egyes adózással összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 78/2025. (IV. 17.) Korm. rendelet vezette be az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendeletbe (a továbbiakban: Adóig. vhr.). A módosítás indokaként rögzíti a 78/2025. (IV. 17.) Korm. rendelet, hogy az adóigazgatási eljárások folyamatosan igazodnak a modern kor digitalizációs törekvéseihez, oly módon, hogy az eljárások – ahol azok természete megengedi – lehetőleg elektronikus úton, az állampolgárok részéről mind kevesebb idő- és energiabefektetéssel lefolytathatók legyenek.

Fentiekre tekintettel 2025. július 1-jétől az Adóig. vhr. kiegészült a III/A. Fejezettel, mely „Az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás részletes szabályai” címet viseli.

Az Adóig. vhr. szabályai szerint a meghallgatásra kijelölt helyszínen, az adóhatóság erre elkülönített hivatali helyiségében biztosítani kell legalább a meghallgatásra kerülő személy és azon személyek közvetlen, kamera általi figyelemmel kísérését, akiknek jelenlétét a meghallgatásra kerülő személyhez kapcsolódóan a meghallgatáson törvény kötelezővé vagy lehetővé teszi.

A meghallgatást elrendelő adóhatóság helyszínén, az erre elkülönített helyiségben kamera biztosítja az adott ügyben eljárni jogosult foglalkoztatottak közvetlen figyelemmel kísérését.

A meghallgatás során a kamerák által továbbított mozgóképet a közvetítő készüléken a **képernyő megosztásával** a meghallgatás során folyamatosan meg kell jeleníteni.

A meghallgatás megkezdése előtt a kezelő személynek a meghallgatáshoz szükséges technikai eszközök üzemszerű működéséről teljes körűen meg kell győződnie. Ha a meghallgatáshoz szükséges technikai eszközök üzemszerű működésének bármely akadály a fennáll, a kezelő személy haladéktalanul gondoskodik a hiba elhárításáról, majd a hibáról és a megtett intézkedésekről **feljegyzést** készít.

A hiba elhárításáig a meghallgatás nem kezdhető meg, valamint nem folytatható tovább. A meghallgatáshoz szükséges technikai eszközök hibája vagy nem megfelelő működtetése mellett végzett eljárási cselekményt a szükséges mértékben meg kell ismételni.

A meghallgatásról készült jegyzőkönyvben rögzíteni kell a meghallgatás lefolytatásának körülményeit.

A meghallgatás lefolytatásának körülményei alatt érteni kell a személyes meghallgatásra megjelölt helyszínt, illetve a meghallgatást elrendelő adóhatóság helyszínét, a technikai eszközök esetleges hibáját vagy nem megfelelő működését, valamint a felvétel megkezdésének és befejezésének időpontját.

A meghallgatásról készült jegyzőkönyvet – legkésőbb annak elkészítésekor – **a közvetítő készüléken a képernyő megosztásával a meghallgatásra kerülő személy, valamint a hozzá kapcsolódóan jelen lévő valamennyi személy részére láthatóvá kell tenni.** A jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomást, illetve nyilatkozatot az adott ügyben eljárni jogosult, a meghallgatás lefolytatásában részt vevő foglalkoztatott felolvasás útján ismerteti a meghallgatásra kerülő személlyel, valamint a hozzá kapcsolódóan jelen lévő valamennyi személlyel. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell, hogy a felolvasás megtörtént.

Az ismertetést követően a meghallgatásra kerülő személy, valamint a hozzá kapcsolódóan jelen lévő valamennyi személy a jegyzőkönyvet megtekinti, és szóbeli nyilatkozatával jóváhagyja. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell, hogy a szóbeli jóváhagyás megtörtént. Mindezekről képet és hangot egyidejűleg tartalmazó felvétel készül. A meghallgatásról készült jegyzőkönyvre egyebekben az Air.-ben előírt, az eljárási cselekmények rögzítésére irányadó szabályokat kell alkalmazni.

Az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás során keletkezett **felvétel megismerésére az Air.-ben előírt, az iratbetekintési jogra irányadó szabályokat kell alkalmazni.**

A 78/2025. (IV. 17.) Korm. rendeletben foglaltak megteremtették az egyes adótörvények módosításáról szóló 2024. évi LV. törvény módosításaival való összhangot az adóhatóság eljárásaiban új elemként megjelenő elektronikus hírközlő hálózat útján történő személyes meghallgatás jogintézménye kapcsán. Ezek az új jogintézmény végrehajtási jellegű és technikai részletszabályai.

Összegzés/Záró gondolatok

Az online eszközök kétségtelen előnye, hogy az eljárási költségeket nagyban mérsékelik. Legjelentősebb tétel a tanú, eljárás egyéb résztvevője utaztatása, de esetenként a tolmács, képviselő költségeit is csökkentheti, hogy biztonságos csatornán keresztül távolról is érdemben részt tud venni az eljárási cselekményen.

A távmeghallgatás az „ügyféli kényelem” irányába is hathat, amennyiben az eljárás résztvevőinek tágabb lehetőséget biztosít abban, hogy hol vesznek részt az eljárási cselekményen (Csorba,2020).

Ugyanakkor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a szélesebb tapasztalattal rendelkező büntetőjogi területen végzett egyes kutatások szerzői bizonyos fenntartásaiknak adtak hangot. Ilyenek például, hogy az egyes bizonyítékokon a részletek felismerhetősége korlátozódik, továbbá az emberek hajlamosak másképpen viselkedni, ha az érintettek nincsenek fizikálisan jelen (Nagy, 2022). A távmeghallgatásos eljárásokban a közvetlen kommunikáció korlátozódik, a verbális és nonverbális kommunikációs csatornák között az egyensúly megtörik. Annak ellenére, hogy a terhelt nyilatkozata az online csatornán keresztül is érthető, azok a kicsi, de fontos

metakommunikációs jelek elvesznek, amelyek a jelenléti tárgyalás előnyeit jelentik, sokszor nem is tudatos módon.

A videokonferencia-alkalmazások biztonsági kockázatai is jelentőséggel bírnak, a globális statisztikák a kibertámadások drasztikus növekedését mutatják a Covid-19 járvány óta (Bányász et al., 2022).

A hátrányok mellett azonban sokkal több a fellelhető előny. Egyik szerző éppen arra hívja fel a figyelmet, hogy a benne rejlő lehetőségek nemcsak nemzeti szinten jelentősek, hanem a különböző tagállamokat és akár harmadik országokat érintő határon átnyúló ügyekben is (Gácsi, 2017).

Az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás, mint új jogintézmény gyakorlati alkalmazása 2025. július 1-től indult el az adóigazgatási eljárásokban. Kell egy kis idő, mire le lehet szűrni az alkalmazási tapasztalatokat. Annyit azonban a megelégedezett bizalom mentén kijelenthetünk: az online és egyéb elektronikus eszközök alkalmazása helyes és szükséges, amennyiben azok az eljárások jogszerűségét és határidőben történő lefolytatását támogatják (Gerencsér, 2023).

Arról nem is beszélve, hogy ma már a nemzetközi jogtudomány jeles képviselői azon gondolkodnak, lehet-e személyes jelenlét nélkül, vagy minimális személyes jelenléttel működtetni a jogrendszert?

E vonatkozásban figyelemfelkeltő lehet megemlíteni, hogy a jogi szféra és az informatika kapcsolata tekintetében a harmadik korszakot éljük. Az első korszakban (a fejlettebb nyugati országokban) az 1970-es évektől kezdődően az irodaautomatizálási folyamatok zajlottak (személyi számítógépek, helyi hálózatok kialakulása). Az internet megjelenése elindította a második korszakot, amelyet az online kommunikáció korszakának nevezhetünk (elektronikus kapcsolattartást megvalósító megoldások megjelenése). Jelenleg a harmadik korszakra történő váltás időszakát éljük, amelyet leginkább a virtualizáció és/vagy a mesterséges intelligencia korszakának nevezhetünk. A technológia kilép a hatékonyságnövelő, „eljárásgyorsító” szerepköréből és megváltoztat olyan dolgokat is, amelyek eredetileg nem álltak szándékában az adott technológia feltalálójának. Ezt jelenleg leginkább az Online Dispute Resolution (ODR) szoftverek reprezentálják, amelyek mesterséges intelligenciát használnak. Ezek általában nagy tömegű, kisebb értékű és rendszerint egyszerű megítélésű ügyekhez nyújtanak segítséget, teljes egészében adatalapúak (e-per adatokból, illetve elektronikus űrlapok felhasználásával nyert adatokból kiindulva), és bizonyos formái már teljesen kiiktatják az emberi közreműködést (Zódi, 2020).

Irodalomjegyzék

- Bányász, P., Tóth, A., Magyar, S. & Koller M. (2022). A videokonferencia-alkalmazások biztonsági kockázatai. *Acta Humana*, 4, 19–34. <https://doi.org/10.32566/ah.2022.4.2>
- Bogotyán, R. (2018). Telekommunikációs eszközök alkalmazása a büntetésvégrehajtásban, az igazságszolgáltatás és a jogérvényesítés hatékonyságának növelése céljából. *Börtönügyi Szemle*, 4, 15–25.
- Bubori, N., Fekete, K., Hatler, G. & Varga, Z. (2020). Az informatikai technológiák az igazságszolgáltatás rendszerében. In Tilk P., Fekete K. (szerk.), *Az igazságszolgáltatással kapcsolatos egyes folyamatok alakulása az elmúlt években* (pp. 243–251). Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara.

- Csorba, A. (2020). Hatékony eszköz a bírósági eljárásokban - a távmeghallgatás. *Munkajog*, 1, 52–56.
- Gácsi, A. (2017). Büntetőtárgyalás tartása zártcélú távközlő hálózat útján. *Acta Juridica et Politica*, 7(2), 5–24.
- Gerencsér, B. (2023). Távmeghallgatás és online tolmácsolás a büntetőeljárásban – Digitális eszközök európai és hazai relevanciája a pandémia után. *Iustum Aequum Salutare*, 19(4), 251–265.
- Gyarmathy, J. (2025) *Digitális korszákváltás - A polgári pervitel és a digitalizáció alapvető összefüggései, kitékintéssel a veszélyhelyzet hatásaira*. Doktori (PhD) értekezés. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola.
- Jónás, K. (2024). A koronavírus-járvány hatása a magyar közigazgatásra, különös tekintettel a pártfogó felügyelői eljárásokra. *Belügyi Szemle*, 72(4), 618–619. <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2024.v72.i4.pp611-628>
- Juhász, Zs. (2019). Videokommunikáció alkalmazása a börtönügyben. *Miskolci Jogi Szemle*, 14(2), 428–437.
- Kékedi, Sz. (2020). Hogyan tovább bírósági digitalizáció, avagy hogyan lett az elektronikus kapcsolattartás a veszélyhelyzetben az ítélkezés kulcsa? *In Medias Res*, 9(2) 308–321. <https://doi.org/10.59851/imr.9.2.7>
- Krasznay, Cs. (2020). A közigazgatás IKT-infrastruktúrája és technológiai elemei. In Sasvári P., Informatikai rendszerek a közszolgáltatásban I. (pp. 151–167). Budapest, Dialóg Campus Kiadó <https://doi.org/10.36250/00732.08>
- Madarasi, A. (2022). A tisztességes online tárgyaláshoz való jog. *Jogi Tanulmányok*, 1(1), 427–440. <https://doi.org/10.56966/2022.29.Madarasi>
- Nagy, A. (2019). Távmeghallgatás és elektronikus távfelügyeleti eszköz a büntetvégrehajításban. *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica*, 28(1), 237–255. <https://doi.org/10.32978/sjp.2020.013>
- Nagy, A. (2022). Mesterséges intelligencia szerepe a bírósági büntető ügyvitelben. *Büntetőjogi Szemle*, 1, 62–70.
- Németh, Cs. (2021). A digitális bírósági tárgyalások eljárásjogi és alkotmányjogi vonatkozásai a polgári peres eljárásokban – Javaslatok a digitális bírósági tárgyalások bevezetésére Magyarországon. *Magyar Jog*, 68(2), 76–85. <https://magyarjogfolyoirat.hu/mj/article/view/mj202102-2>
- Pecsenye, M. (2021). Hatékonyság és egyéniesítés a büntetőeljárásban. *Miskolci Jogi Szemle*, 16(1), 1/76–93. <https://doi.org/10.32980/MJSz.2021.1.942>
- Pető, L. – Czékmann, Zs. (2022). A távmeghallgatásos eljárások tapasztalatai a büntetőeljárásban, különös tekintettel a COVID–19 járványra. *Infokommunikáció és Jog*, 79(2), 21–25.
- Róth, E. (2020). A digitalizáció hatása a büntetőeljárásra. *Miskolci Jogi Szemle*, 15(3), 165–174.

Szabó, K. (2009). A tanú zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatása, mint a tanúvédelem külön nem nevesített eszköze. *Debreceni Jogi Műhely*, 6(4), 23–28.
[10.24169/DJM/2009/4/3](https://doi.org/10.24169/DJM/2009/4/3)

Zódi, Zs. (2020). A járvány, a jogi szféra és a technológia: Hogyan vészelték át a jogrendszerek a járványt, mekkora szerepe volt ebben a technológiának, és mennyire lesznek tartósak a változások?. *In Medias Res*, 9(2), 339–355. <https://doi.org/10.59851/imr.9.2.9>

Internetes források:

Szerző nélkül. Új mérföldkőhöz érkezett a digitalizáció az országos videokonferencia-rendszerrel. <https://digitalismegujulas.kormany.hu/wiki> (letöltés ideje: 2025. 06. 24.)